

Inspektionsrapport
från Skolverket
2006:68

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Söderbaumska skolan
i Falun

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Huvudmannen för Söderbaumska skolan
Seminariegatan 3
791 36 Falun

2006-06-15
1 (2)
Dnr 54-2004:3069

Genomförd inspektion av utbildningen vid den fristående grundskolan Söderbaumska skolan i Falun

Bakgrund

Skolverket har till uppgift att utöva tillsyn över och granska kvaliteten i utbildningen i fristående skolor. Inspektionen skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet vid skolan uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Skolverket har genomfört inspektion av den fristående grundskolan Söderbaumska skolan i Falu kommun. Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt vilka bedömningar som gjorts av Skolverket.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten vid Söderbaumska skolan är övergripande av god kvalitet och ligger med nedanstående undantag väl i linje med de nationella bestämmelserna och målen för förskoleklassen och grundskolan.

Inspektionen visar dock på vissa områden som behöver utvecklas, förbättringsområden, samt vissa brister i verksamheten i förhållande till författningarna, kritikområden. Dessa redovisas nedan.

Förbättringsområden

Skolverket har i den bilagda rapporten uppmärksammat huvudmannen på följande områden där skolan behöver utveckla sin verksamhet:

- Elevernas inflytande och delaktighet i undervisningen bör utvecklas till att gälla samtliga klasser och även de tidigare årskurserna.
- Skolans handlingsplan mot mobbning bör utvecklas så att det framgår såväl hur skolan arbetar mot mobbning som mot det vidare begreppet kränkande behandling. Skolan bör även förbättra rutinerna så att föräldrar till elever som på något sätt är inblandade i mobbning får information om vad som hänt på ett tidigt stadium.
- Skolan bör förbättra informationen så att det tydligt framgår att föräldrarnas deltagande i städningen av skolan är ett frivilligt åtagande.

Kritikområden

Av bilagda rapport framgår att det även finns brister i verksamheten i förhållande till författningarna:

- Skolans ledningsorganisation med två rektorer är inte godtagbar (1 a kap. 4 § förordningen om fristående skolor).
- Skolan har inte upprättat någon kvalitetsredovisning i enlighet med förordningen (2005:609) om kvalitetsredovisningar inom skolväsendet.

Uppföljning

Senast den 1 oktober 2006 skall huvudmannen redovisa till Skolverket vilka åtgärder som vidtagits inom kritikområdena. Skolverket avser även följa upp effekterna av inspektionen inom cirka två år. Skolverket kommer då att begära en redovisning av de åtgärder som vidtagits för att förbättra kvaliteten.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Bellita Torén
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Monica Gillenius, enhetsjurist Mariette Denholt och undervisningsråd Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Falu kommun

Enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Söderbaumska skolan i Falun

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstudierande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kunskapsbedömningen och betygssättningen, kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatserna.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Söderbaumska skolan

Skolverket sände den 8 december 2004 skriftlig information till skolans huvudman om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Söderbaumska skolan har bestått av undervisningsråden Bellita Torén och Tomas Johansson. Besök i Söderbaumska skolan genomfördes den 10 - 12 maj 2005. Skolverket följer upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och Söderbaumska skolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till Skolverket eller finns publicerade på Internet etc.

Vid inspektionsbesöket på Söderbaumska skolan genomfördes formella intervjuer med ett urval av elever, lärare och föräldrar. Dessutom intervjuades skolans båda rektorer, elevvårdsgruppen och elevrådet. Under besöket fördes också samtal med företrädare för skolans styrelse. Lektioner i ett flertal klasser besöktes och informella samtal med elever och lärare fördes. Inspektionen omfattar förskoleklassen och årskurserna 1 – 9 i grundskolan. Inspektionen avser inte fritidshemmet vid Söderbaumska skolan.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Söderbaumska skolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	140
Förskoleklass	42
Grundskola	383

Söderbaumska skolan är en av två fristående skolor i Falu kommun. Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklassen och årskurserna 1 – 9. I skolan finns även fritidshem. Skolans ledning består av två rektorer. Eleverna och den pedagogiska personalen är indelade i fem arbetslag. Söderbaumska skolan är belägen i Falun, någon kilometer från centrum. Skolan ligger i ett område med blandad bebyggelse av i huvudsak villor. Ingen elev reser till och från skolan med skolskjuts. Skolan är en femvåningsbyggnad från år 1914 och fungerade tidigare som lärarhögskola. År 1970 fick huset en tillbyggnad och åren 1994 – 2003 renoverades skolan.

Huvudmannen för Söderbaumska skolan fick Skolverkets godkännande den 15 december 1993 att från och med läsåret 1994/95 bedriva årskurserna 1–9 (dnr 1993:1407). Huvudmannen ansökte även om och fick godkännande för en fristående förskoleklass (dnr 1999: 1857) från och med läsåret 1999/00.

Under pågående inspektion inkom huvudmannen till Skolverket med en ansökan om medgivande för att utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet och fick Skolverkets medgivande den 18 april 2006 (dnr 2006:725).

Söderbaumska skolan startade 1994. År 2004 såldes skolan av grundarna till Falu Frigymnasium. Söderbaumska skolan har en kulturprofil, med musik, bild och drama i fokus. Skolan följer i enlighet med sin ansökan om godkännande fullt ut Lpo 94 (läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet). Skolverket har år 1996 genomfört tillsyn vid Söderbaumska skolan (dnr 1995:0979). I beslutet konstaterade Skolverket att Söderbaumska skolan alltså uppfyllde kraven för godkännande.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Kunskaper relaterade till kursplanernas mål

Slutbetygen i Söderbaumska skolan visar att ca 88 procent av eleverna uppnådde målen i alla ämnen våren 2004. Jämfört med resultaten för övriga skolor i kommunen som i snitt ligger på ca 84 procent och riksgenomsnittet på ca 76 procent är Söderbaumska skolans resultat bättre. Resultaten för våren 2005 visar att ca 91 procent av eleverna uppnådde målen i alla ämnen. Enligt SCB:s statistik är det genomsnittliga meritvärdet för slutbetygen från årskurs 9 i Söderbaumska skolan 234,7. Av statistiken framgår att betygsresultaten i Söderbaumska skolan jämfört med kommunens genomsnittliga värde på 209,8 och riksgenomsnittet på 206,9, är goda. Meritvärdet för slutbetyg från årskurs 9 i Söderbaumska skolan 2005 är 244,9.

Resultaten från de nationella proven i årskurs 9 våren 2004 visar att 97 procent av eleverna uppnådde målen i svenska, 95 procent i matematik och 97 procent i engelska. Resultaten från de nationella proven i årskurs 5 våren 2004 visar att samtliga elever uppnådde målen i svenska och engelska samt 97 procent i matematik. Inspektörerna bedömer utifrån detta att eleverna på Söderbaumska skolan når goda resultat.

Som stöd för bedömning av elevernas kunskapsutveckling i de lägre åldrarna följer Söderbaumska skolan upp och analyserar elevernas kunskapsutveckling i läsning och matematik med hjälp av Skolverkets diagnosmaterial. Vad gäller uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen använder skolan inget fastställt material. Varje elev följs dock upp såväl socialt som kunskapsmässigt på regelbundna klasskonferenser. Elevens utveckling dokumenteras och protokollen sparas och arkiveras. Inspektionen visar att eleverna liksom flertalet föräldrar har kännedom om målen i kursplanerna. Eleverna får information vid utvecklingssamtal och föräldramöten. Även betygskriterierna är kända bland berörda elever. Inspektörerna bedömer därmed att skolans rutiner för att elever och föräldrar skall få kännedom om målen i utbildningen samt rutinerna för att informera om på vilka grunder betygssättningen sker är goda.

Utveckling och lärande relaterade till läroplanens mål kring kunskaper

I Söderbaumska skolan visar intervjuer och observationer att eleverna får lära sig på olika sätt. Kunskaper kommer till uttryck i olika former, där nyfikenhet och skaparglädje är viktiga delar i lärandet. Intervjuade lärare gav exempel på hur elevernas inställning till exempelvis matematik har förändrats på grund av de varierade arbetsformerna. Eleverna har på så sätt fått lust att lära och ökad förståelse för matematiken. Lärarna anger att eleverna har förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra och att det finns möjligheter för eleverna att arbeta i sin egen takt. Föräldrarna uppger dock i intervjuerna att eleverna inte alltid har möjlighet att arbeta utifrån sina egna förutsättningar i alla ämnen, utan tvingas invänta sina klasskamrater. Inspektörerna bedömer ändå att skolan uppfyller uppdraget att främja lärande, där individen stimuleras att inhämta kunskaper och där skapande arbete är väsentliga delar i det aktiva lärandet. I klasskonferenserna, enligt ovan, följer skolan upp elevernas kunskaper i förhållande till läroplanens mål. Inspektörerna bedömer att skolan följer upp elevernas kunskaper motsvarande läroplanens mål, såväl målen att sträva mot som målen att uppnå.

Utveckling och lärande relaterade till läroplanens mål kring normer och värden

Inspektörerna fick under besöket vid Söderbaumska skolan intrycket av att eleverna är hjälpsamma och öppna. Elevernas vistelse i skolan kännetecknas, enligt både föräldrar och elever, av trivsel och trygghet. Det har dock funnits tendenser till främlingsfientlighet bland eleverna, men genom aktivt arbete i form av föreläsningar och diskussioner uppger skolledningen att goda resultat har uppnåtts. Inspektörerna kan konstatera att det finns ett medvetet arbete i skolan med att förankra de grundläggande värden som vårt samhällsliv vilar på samt för att lära eleverna att arbeta under demokratiska former. På klasskonferenserna, enligt ovan, följs elevernas utveckling upp i förhållande till läroplanens mål vad gäller normer och värden. Inspektörerna bedömer att skolan följer upp elevernas utveckling i riktning mot läroplanens mål kring normer och värden.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan strävar efter att ge eleverna de kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Vidare bedöms att eleverna på Söderbaumska skolan når goda resultat. Eleverna har god kännedom om målen i kursplanerna och betygskriterierna är kända bland eleverna. Skolan analyserar, följer upp och utvärderar elevernas utveckling i riktning mot såväl kursplanernas mål som läroplanens mål vad gäller kunskaper, normer och värden.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

I Söderbaumska skolan har eleverna möjlighet till inflytande över verksamheten via klassråd och elevråd. Alla klasser har klassråd, där frågor av klasskaraktär och gemensamma skolfrågor tas upp. Frågor som anses vara av vikt för hela skolan förs vidare till elevrådet med representanter från årskurserna 3 – 5 och 6 – 9. Exempel på inflytande som eleverna lyfter fram är främst av praktisk karaktär som t.ex. att de haft möjlighet att påverka hur skolgården skall se ut. Ytterligare resultat som lyfts fram är kalendrar till alla elever och en hinderbana på

skolgården. Eleverna i elevrådet har deltagit i arbetet med att omformulera skolans mobbningenkät. Eleverna uppger också att de har möjlighet att komma med förslag på vart pengarna från "Operation dagsverke" skall gå.

Enligt lärare och elever erbjuds eleverna möjligheter att välja arbetsformer. Inspektörerna noterade under lektionsbesöken varierade arbetsformer. Såväl enskilt arbete med "fylleriövningar" och arbete framför datorer som problemlösning och samarbete i grupper eller parvis iakttoogs.

Eleverna i de tidigare årskurserna erbjuds, enligt dem själva, få möjligheter att påverka innehållet i undervisningen. Inspektörerna konstaterade under lektionsbesöken att omfattningen av elevernas delaktighet och inflytande i de tidigare årskurserna varierar. Eleverna i de senare årskurserna anger dock att de har möjligheter att vara delaktiga. Exempelvis uppger de att de får planera och genomföra sitt eget arbete och att utvärdering sker efter varje moment. Elevernas delaktighet i genomförande och utvärdering av undervisningen varierar, beroende på lärare, enligt eleverna. Eleverna uppger vidare att de en gång per läsår får bestämma innehållet för en hel skoldag. Inspektörerna kunde iaktta exempel på en lektion som var elevledd samt hur eleverna efteråt utvärderade sina egna insatser. Vidare iakttoogs hur eleverna fick bestämma innehållet på en idrottslektion. Eleverna uppger att de i årskurs 6 får diskutera olika lärstilar med lärarna.

Inspektörerna bedömer att skolan i huvudsak har fungerande former för elevinflytande. Elevernas delaktighet i genomförande och utvärdering av undervisningen varierar dock och kan utvecklas till att gälla samtliga klasser och även de tidigare åren.

Värdegrundsarbete

I Söderbaumska skolan inleds varje skoldag med en gemensam "trygghetsstund", då man samtalar om den sociala situationen eller använder tiden för aktiviteter som stärker gruppen. Detta upplevs av lärarna medföra goda sociala relationer såväl mellan eleverna som mellan elever och vuxna. Det finns dokumenterade och fastslagna ordningsregler i skolan. Enligt eleverna ingriper och reagerar alla vuxna om någonting inträffar. Intervjuade lärare anser att alla vuxna i skolan har en gemensam syn på normer och värden.

Skolan arbetar med värdegrundsfrågor genom bl.a "Lions Quest", som är en modell för samtal kring värdegrundsfrågor. I årskurserna 3 – 5 utses två elever i varje klass till kamratstödjare, vilket innebär att man har ett extra ansvar till exempel på rasterna. Kamratstödjarnas uppgift är att hjälpa de vuxna att observera utanförskap och kränkande behandling.

Söderbaumska skolan har en plan mot antimobbning, där förebyggande arbete och åtgärder som skall vidtas vid upptäckt av mobbning beskrivs. Utgångspunkten för handlingsplanen är den så kallade "Farstamodellen" som bygger på att elevens vårdnadshavare informeras vid den tidpunkt i processen som det så kallade mobbningsteamet finner lämpligt. Inspektörerna bedömer att Söderbaumska skolans handlingsplan är bristfällig då den endast fokuserar på mobbning och inte alla former av kränkningar. Skolverket har i allmänna råd om kränkande behandling framhållit att vårdnadshavare till elever som är inblandade i kränkande behandling bör informeras skyndsamt.

Intervjuade föräldrar uttrycker att alla barn blir sedda och är lika mycket värda samt att allas åsikter respekteras. Föräldrarna deltar i arbetet med att förbättra skolan bl.a. genom den så kallade "vänföreningen", där skolledningen fungerar som en länk mellan skola och föräldrar. Vänföreningens syfte är att stödja skolverksamheten. Föreningen har exempelvis arrangerat föreläsningar och ansvarar för att sprida information till föräldrarna.

Skolhälsovård och elevhälsa

Skolan har tillgång till skolsköterska och skolläkare.

Läroplanen (Lpo 94) anger att skolan skall sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Diskussioner om hur målet skall uppfyllas har påbörjats i skolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan har fungerande former för elevinflytande. Vidare bedömer inspektörerna att skolan bör utveckla programmet för kränkande behandling, så att det innefattar det vidare begreppet kränkande behandling. Skolan bör även förbättra rutinerna så att föräldrar till elever som på något sätt är inblandade i mobbning får information om vad som hänt på ett tidigt stadium.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Lokala mål och innehåll

Söderbaumska skolans målsättning är att praktiskt estetiska ämnen skall integreras med teoretiska ämnen. Syftet är bl.a. att stärka individens självkänsla genom att visa på olika uttrycksformer och att dessa har lika stort värde. I skolans verksamhetsberättelse framgår även skolans verksamhetsidé och kulturprofil, som sätter musik, bild och drama i fokus.

På klasskonferenser, där grundskollärare, förskollärare, fritidspedagoger, specialpedagoger och skolsköterska deltar förs pedagogiska diskussioner utifrån läroplanen och kursplaner samt betygsdiskussioner.

Söderbaumska skolan har lokala konkretiseringar av kursplanernas mål i alla ämnen. Målen är diskuterade, tolkade och tydliggjorda för eleverna. I flertalet klassrum finns målen uppsatta på väggarna och eleverna har målen konkretiserade i sina pärmar. Söderbaumska skolan har både värdegrundsmål och kunskapsmål.

Organisering av undervisning och tidsanvändning

Söderbaumska skolan är organiserad i fem arbetslag. Personalen i arbetslagen ansvarar gemensamt för elevvård, planering och genomförande av undervisningen samt för utvecklingen av verksamheten. Arbetslagen leds av en utvecklingsledare, som ingår i ledningsgruppen. Ledningsgruppen träffas en gång i veckan tillsammans med skolledningen. Rektorer anger att skolan strävar efter att arbeta utan den nationella timplanens indelning i tid per ämne eller ämnesgrupp och endast inrikta verksamheten på att eleverna skall nå målen.

Arbetsätt

Skapande arbete och lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet enligt läroplanen. Särskilt under de tidiga skolåren har leken stor betydelse för att eleverna skall tillägna sig kunskaper. I Söderbaumska skolan är skapande arbete, med musik, bild och drama i fokus. Eleverna ges tillfälle att pröva olika arbetsätt och arbetsformer både enskilt och tillsammans med andra.

Det tematiska arbetets syfte är, utöver kunskapsmålen, även att stärka och synliggöra elevernas kreativa sidor. Ämnesintegrering förekommer och syftar till att öka lusten till lärande genom att visa på olika infallsvinklar av lärande. Intervjuade lärare redogjorde exempelvis för hur ämnena franska, hem - och konsumentkunskap och bild integrerades. Eleverna får då i ämnet hem - och konsumentkunskap läsa recepten på franska, tillreda maten och därefter designa ett dukat bord. Ett annat exempel på hur skolan arbetar med tema är att man integrerar musikundervisningen med svenska och engelska. Inspektörerna såg prov på matematiklektioner med varierat innehåll, alltifrån enskilt arbete i matematikböcker till problemlösning utomhus. Exempel på arbetsätt med laborativ och praktisk matematik lyftes fram i samtal med lärare. Även i engelska hade inspektörerna möjlighet att observera hur eleverna testade ett nytt material där syftet var att eleverna skulle få kännedom om hur de lär sig.

I förskoleklassen pågår lärande såväl i schemalagda former som i lek. Uttrycksmedel för att nå läroplanens mål är lek, rörelse och skapande verksamhet. Observationer av undervisningen i grundskolan visar att undervisningen präglades av såväl förmedling av kunskaper som en vilja att främja lärande. Inspektionen visar att den pedagogiska verksamheten och undervisningen på Söderbaumska skolan över lag är av god kvalitet.

Elevers stöd

En elevvårdsgrupp finns på skolan och består av specialpedagoger, speciallärare och skolsköterska. Vid klasskonferenser och utvecklingssamtal kartläggs vilka behov av särskilt stöd som finns. Elever i behov av särskilt stöd upptäcks genom de tester och diagnoser som skolan utför. Genom kontakt med förskolorna identifieras elever i behov av stöd innan de kommit till skolan. Stöd sätts vid behov in redan från förskoleklassen. På klasskonferenserna utvärderas insatserna för enskilda elever och elevgrupper. Åtgärdsprogram upprättas i enlighet med skolförfattningarna. Inspektörerna bedömer att skolan har väl fungerande rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd samt för att tillgodose behovet av stöd.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Som tidigare nämnts följer Söderbaumska skolan upp och analyserar elevernas kunskapsutveckling i läsning och matematik med hjälp av Skolverkets diagnosmaterial. Inspektörerna fick under besöket ta del av arbete med såväl individuella utvecklingsplaner, som portfolio. Portfolio är ett arbetsätt som bygger på att elevernas lärande sätts i centrum och att eleverna lär sig att reflektera kring sitt eget lärande genom ett medvetet sparande av olika slags arbeten som visar elevens utveckling över tid. Syftet är att portfolion skall fokusera vad eleverna kan – inte vad de inte kan. I en del klasser utvärderar även eleverna sitt lärande med

hjälp av loggböcker. Graden av uppföljning och utvärdering varierar dock beroende på lärare, enligt eleverna. Det förekommer olika redovisningsformer, alltifrån muntliga och skriftliga gruppredovisningar, dramatiseringar och individuella inlämningsuppgifter till klassiska prov och att eleverna själva utformar proven. Inspektörerna betonar vikten av att det förs diskussioner i skolan om hur skolan skall följa upp såväl elevernas kunskapsresultat som elevernas utveckling och lärande.

På Söderbaumska skolan får eleverna betyg från och med höstterminen i åk 8. Betygskriterier finns. Betygsdiskussioner förekommer dock enligt lärare och skolledning inte i tillräckligt stor utsträckning. Vid intervjuer med lärarna framkom att det förs betygsdiskussioner i det egna arbetslaget, men gemensamma diskussioner mellan arbetslagen och med andra skolor saknas. Eleverna anger att lärarna går igenom betygskriterierna, men att olika lärare har olika krav. Inspektörerna betonar vikten av att det förs diskussioner i skolan för att skapa likvärdiga bedömningsgrunder och en gemensam syn på vad som skall ligga till grund för betygssättningen.

Vägledning och utvecklingssamtal

Utvecklingssamtal genomförs minst en gång per termin. De flesta föräldrar uttryckte vid intervjutillfället att samtalen fungerar bra och att de får information om hur det går för deras barn. Några föräldrar önskade dock tydligare information om var i sin kunskapsutveckling deras barn befinner sig och uttryckte att de inte kände till målen för utbildningen. Utvecklingssamtalen förbereds genom att ett frågeformulär skickas hem med olika frågor som berör elevernas trygghet, utveckling och lärande. Eleverna fyller i och reflekterar utifrån frågeställningarna. Samma frågor besvaras även i skolan. Föräldrarna svarar också på vissa frågor i förväg, exempelvis om barnens trivsel. Inspektörerna bedömer att skolan har rutiner för att informera föräldrar och elever om såväl elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling som utbildningens mål och innehåll.

Samverkan och öppenhet

Enligt läroplanen skall skolan sträva efter ett förtroendefullt samarbete med såväl förskolan som de gymnasiala utbildningar eleverna fortsätter till, för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet skall utgå från nationella mål och riktlinjer och leda till ett sammanhållet utbildningssystem med en gemensam syn på barn, kunskap, utveckling och lärande. På Söderbaumska skolan besöker de barn som skall börja i skolan förskoleklassen under våren. Inspektörerna bedömer att det finns vissa samarbetsformer, men om syftet med reformen om förskoleklassen, att få ett sammanhållet utbildningssystem för att stötta det enskilda barnets lärande och utveckling, skall uppnås, kan samarbetsformerna mellan förskolorna och skolan vidareutvecklas.

Elever som skall börja på gymnasieskolan besöker olika gymnasieskolor. Skolorna informerar om vilka gymnasieutbildningar som finns att tillgå.

Samverkan med föräldrarna sker i den så kallade ”vänföreningen”, som tidigare nämnts. Vidare får föräldrarna information förutom via utvecklingssamtal, även via veckobrev och nyhetsbrev.

Samarbete med arbetslivet sker bl.a. genom att alla elever från årskurs 7, 8 och 9 är på PRAO (praktisk arbetslivsorientering). Årskurs 9 samarbetar med näringslivet i projektet "Framtidspiloterna".

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans pedagogiska verksamhet är av god kvalitet, att undervisningen är saklig och allsidig samt att skolan har rutiner för att informera föräldrar och elever om såväl elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling som utbildningens mål och innehåll.

Inspektörerna bedömer vidare att skolan har väl fungerande rutiner både för att identifiera elever i behov av särskilt stöd och för att tillgodose behovet av stöd. Vidare bedöms att det bör föras diskussioner i skolan för att skapa likvärdiga bedömningsgrunder och en gemensam syn på vad som skall ligga till grund för betygssättningen.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Söderbaumska skolan har från och med starten år 1994 och fram till juni år 2004 haft samma rektor, som tillika varit ägare av skolan. Från den 1 februari år 2004 har skolan en ny huvudman samt från den 1 juli 2004 en ny skolledning. Skolans styrelse består av fem ordinarie ledamöter. Förutom en företrädare för huvudmannen och skolledningen ingår en föräldrarepresentant och en personalrepresentant. Skolledningen är ekonomiskt ansvarig inför skolans styrelse. Det löpande ekonomiska arbetet sköts av ett redovisningsbolag.

Skolledningen utgörs av två personer. Rektorerna uppger att de arbetar i team och delar på allt ansvar och beslutsfattande. Båda rektorerna har pedagogisk utbildning och är väl förtrogna med verksamheten. Lärarna ser rektorerna som pedagogiska ledare och framför i intervjuerna att skolans ledning fungerar bra. Såväl lärare som elever och föräldrar uttrycker att de känner förtroende för skolledningen. I föräldraintervjuerna uppger föräldrarna att om man inte får tag på den ena rektorn, så pratar man med den andre.

Skolan har i skrivelse den 9 september 2005 inkommit till Skolverket med en redovisning av åtgärder avseende skolans ledningsorganisation. Av huvudmannens beslut den 7 september 2005 framgår att skolan skall delas upp i två enheter med en rektor som ansvarar för och leder utbildningen i respektive enhet. En rektor ansvarar för klasserna F-2 A, B och C samt 3-8 A. Den andra rektorn ansvarar för klasserna F-2 D och E samt 3-8 B och årskurs 9. Av huvudmannens skrivelse framgår att beslutet kommer att gälla med omedelbar verkan och att elever, föräldrar och personal skall informeras. Vidare uppger huvudmannen att redovisad uppdelning innebär att eleverna kommer att få en rektor som följer elevernas utbildning genom hela grundskolan samt att skolan har möjlighet att behålla ett F-9 perspektiv med helhetssyn på verksamhet och utveckling.

Enligt förordningen om fristående skolor skall det finnas en rektor för ledningen av utbildningen. Endast om det finns särskilda skäl med hänsyn till skolans pedagogiska inriktning får ledningen utövas av flera personer. Några sådana särskilda skäl som anges i förordningen bedömer inspektörerna inte föreligger. Inspektörerna bedömer därför att skolans organisation med två rektorer inte är acceptabel.

Målen för Söderbaumska skolan finns i det dokument som beskriver verksamheten. Hur målen skall uppnås samt uppföljning och utvärdering av målen saknas dock. En fristående skola skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning enligt förordningen (2005:609) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet. Söderbaumska skolan saknade vid inspektionstillfället kvalitetsredovisning, vilket inte är acceptabelt.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans organisation med två rektorer inte är acceptabel. Vidare måste skolan upprätta en kvalitetsredovisning i enlighet med författningarnas krav.

5. Tillgång till utbildning

Vid ansökan om godkännande av skolan uppgavs att skolan skall vara öppen för alla. Även vid tidpunkten för Skolverkets besök uppgav rektorerna att skolan är öppen för alla. Vid fler sökande än platser tillämpas förtur till syskon, därefter gäller anmälningsdatum som urvalsgrund. För närvarande står cirka 1 000 barn i kö för en plats.

Vid inspektionstillfället var 13 elever berättigade till modersmålsundervisning. Av dessa utnyttjade 10 möjligheten till undervisning på sitt modersmål. Modersmålsundervisningen bedrivs i samarbete med kommunen.

Årsredovisningen för Söderbaumska skolan för räkenskapsåret 2003 visar ett positivt ekonomiskt resultat. Skolan uppvisar även en balanserad budget för läsåret 2004/05.

Söderbaumska skolan upphandlar städningen av ett städbolag. Utöver detta tillämpar skolan ett system, där föräldrarna städar klassrummen och intäkterna går till klasskassan. Enligt skolledningen är städningen frivillig, bland de intervjuade föräldrarna råder dock delade meningar om detta.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan är öppen för alla. I Söderbaumska skolan städar föräldrarna klassrummen och intäkterna går till klasskassan. Inspektörerna bedömer dock att föräldrarna bör få tydlig information om att det är frivilligt att hjälpa till med städningen.

6. Resurser

I Söderbaumska skolan har lärarna utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Det finns några lärare, som följer en pågående lärarutbildning. Vad gäller kompetensutveckling är målsättningen att skolledning och lärare tillsammans skall prioritera områden för kompetensutveckling. Inspektörerna bedömer att lärarna har den utbildning som krävs för att utföra sitt uppdrag.

Inspektörerna uppfattade skolans läromedel som tidsenliga och anpassade för de aktuella årskurserna. Det finns gott om fungerande, ändamålsenliga datorer och varje elev får från och med årskurs 3 egen e-postadress. Såväl flickor som pojkar använder flitigt dessa möjligheter. I Söderbaumska skolan finns förutom klassrum särskilda salar för musik, drama, naturorienterande ämnen, hem- och konsumentkunskap, trä- och textilslöjd, bild och dataundervisning samt keramikarbete. I skolan finns också en mediasal och en stor aula. Det finns ett ändamålsenligt bibliotek. Skolans lokaler är anpassade för att ta emot elever med

funktionshinder. Inspektörerna bedömer att skolan har den utrustning som behövs för att bedriva en tidsenlig undervisning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Vidare bedöms att lokalerna är ändamålsenliga och skolans läromedel och utrustning lämpar sig för att bedriva undervisning enligt läroplanen.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Söderbaumska skolan övergripande är av god kvalitet. Personal och skolledning arbetar ambitiöst för att främja elevernas lärande och demokratiska fostran och eleverna når mycket goda resultat. Inspektörerna har noterat att det finns goda exempel på både elevinflytande, arbetssätt och uppföljnings av elevernas individuella lärande. Skolan bör dock ta ett samlat grepp för en bättre samsyn i elevernas lärande.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Elevernas inflytande och delaktighet i genomförande och utvärdering av undervisningen bör utvecklas till att gälla samtliga klasser och även de tidigare åren.
- Skolan bör utveckla programmet för kränkande behandling, så att det innefattar det vidare begreppet kränkande behandling samt förbättra rutinerna så att föräldrar till elever som på något sätt är inblandade i mobbning får information om vad som hänt på ett tidigt stadium.
- Skolan bör förbättra informationen så att det tydligt framgår att föräldrarnas deltagande i städningen av skolan är ett frivilligt åtagande.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Skolans ledningsorganisation med två rektorer är inte acceptabel (1 a kap. 4 § förordningen om fristående skolor).
- Skolan har inte upprättat någon kvalitetsredovisning enligt förordningen (2005:609) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet och uppfyller således inte författningarnas krav.

Datum	Ort
2006-06-15	Stockholm

Bellita Torén
Tomas Johansson